

نگاهی به باورها و رفتارهای اشتباه در برخورد با گربه‌های خانگی و خیابانی در ایران

زهرا ندایی فرد / دانشجوی کارشناسی علوم دامی دانشگاه تهران

افزودنی

با
نگاهی
به برخورد و

واکنش‌های متفاوت مردم در سطح شهر به گربه‌های خانگی و خیابانی، ضرورت مطالعه و افزایش آگاهی در رابطه با این حیوانات ملموس است. مردم جامعه خواه از روی علاقه و خواه از روی بی‌زاری نسبت به گربه‌ها، از باورها و رفتارهای غلطی تبعیت می‌کنند که ممکن است در درازمدت به ضرر جمعیت انسان و گربه‌ها تمام شود. رفتار هر فرد در برخورد با یک حیوان از تجربیات و آموزش‌هایی که از کودکی از طرف خانواده یا جامعه کسب کرده است، نشأت می‌گیرد. به‌عنوان مثال ترس و بی‌زاری از گربه ممکن است حاصل تجربه‌ای تلخ در دوران کودکی و یا منع شدن از طرف خانواده برای نزدیک شدن به یک گربه به علت احتمال بیمار شدن باشد؛ و می‌توان علت اصلی این قبیل از مشکلات را در عدم شناخت و آگاهی دانست، بنابراین به شرح ۸ مورد از این رفتارها و باورهای غلط می‌پردازیم.

۵ تماس با گربه سبب ناباروری و سقط جنین می‌شود

یکی از عواملی که باعث ایجاد ترس از نزدیک شدن به گربه می‌شود، باوری نادرست و اشتباه در رابطه با ناباروری بعد از تماس طولانی‌مدت با گربه است. باید دانست که ناباروری و سقط جنین توسط گربه شرایطی دارد که به ندرت به وجود می‌آید. بیماری توکسوپلاسموز توسط انگل آغازی به نام توکسوپلازما گوندی منتقل می‌شود. میزبان شکل نابالغ این انگل گوسفند، خوک، موش و انسان است و تنها میزبان شکل بالغ این انگل گربه است به‌گونه‌ای که این انگل داخل روده گربه تکثیر شده و می‌تواند تخم تولید کند و از طریق مدفوع دفع نماید. تخم دفع شده این انگل پس از ۲ تا ۵ روز قرار گرفتن در خاک و محیط مناسب می‌تواند به شکل عفونت‌زا تبدیل شود و در این صورت قادر است تا ماه‌ها در خاک زنده بماند. در صورتی که تخم‌های انگل فعال شده موجود در مدفوع گربه توسط انسان خورده شود، انگل داخل بافت‌ها تکثیر شده و ممکن است سبب ایجاد کیست‌های بسیار کوچک میکروسکوپی در بافت‌های مختلف شود. این کیست‌ها در انسان توسط سیستم ایمنی افراد سالم به‌شدت مهار شده و معمولاً تا پایان عمر هرگز مجدداً فعال نمی‌شوند. تنها در افرادی که به دلیل بیماری‌هایی مانند ایدز و یا شیمی‌درمانی شدید دچار ضعف سیستم ایمنی شده باشند ممکن است کیست‌های قدیمی مجدداً فعال شوند که در این صورت نیز می‌توان با درمان آنتی‌بیوتیکی آن را از بین برد. از نظر علمی نیز مشخص شده که احتمال آلودگی انسان از طریق تماس با موی گربه غیرممکن است. در کشورهای

پیشرفته تمامی زنان پس از اطلاع از بارداری مورد آزمایش سرمی توکسوپلاسموز قرار می‌گیرند. افرادی که از نظر سرمی مثبت هستند (قبلاً با انگل آلوده شده‌اند) در طول بارداری با خطری مواجه نیستند، ولی افرادی که از نظر سرمی منفی هستند (تاکنون به انگل توکسوپلازما آلوده نشده‌اند) تحت آموزش‌های لازم برای جلوگیری از ابتلا به توکسوپلازما در طول بارداری قرار می‌گیرند. احتمال آلودگی به انگل توکسوپلازما از طریق مواد غذایی بسیار بیشتر از تماس مستقیم با مدفوع گربه است و نیز تماس با گربه و یا مدفوع آن در دوران پیش از بارداری مضر نبوده و حتی در دوران بارداری هم تقریباً بی‌خطر است.

۵ هر گونه تماس با گربه بیمار سبب انتقال بیماری به انسان می‌شود

لازم است بدانید اغلب بیماری‌هایی که گربه‌ها را درگیر می‌کند برای انسان هیچ‌گونه خطری ندارد، پس لازم است در ابتدا نشانه‌های ظاهری بیماری گربه را تشخیص بدهید و با مطالعه درباره بیماری‌هایی که چنین علائمی را بروز می‌دهند تصمیم‌گیری کنید، به‌عنوان مثال هرپس و ویروس و کلسی ویروس از بیماری‌های رایج و شدید در گربه‌ها به ویژه بچه‌گربه‌ها است که علائمی نظیر خروج چرک و ترشحات از دهان، چشم و بینی، بسته شدن چشم‌ها، تنفس دردناک، بوی عفونت، کاهش اشتها، از دست دادن سریع وزن طی چند روز و بی‌حالی را نشان می‌دهد که با وجود چنین علائمی عامل این بیماری برای انسان خطری نداشته و می‌توان با رعایت نکات ایمنی گربه بیمار را جهت درمان به دامپزشک ارجاع داد. دقت کنید که جلوگیری از انتشار بیماری مانع از ایجاد یک اپیدمی شدید شده و سلامت و بهداشت جامعه نیز حفظ می‌شود.

۵ غذاندادن به گربه‌های خیابانی (dsh) جهت کنترل جمعیت گربه‌ها

عدم رساندن غذای سالم به گربه‌ها خیابانی نه تنها روشی مؤثر برای کنترل جمعیت آن‌ها نیست بلکه می‌تواند سبب به خطر افتادن بهداشت عمومی جامعه شود و همچنین از نظر اخلاقی رفتار مناسبی نیست، چراکه گربه‌های خیابانی اهلی شده به دست انسان هستند و در محیط شهری توانایی یافتن غذا را ندارند و اگر بخواهند از موش‌های سطح شهر تغذیه کنند می‌توانند وارد یک چرخه آلوده و بیمار شوند، زیرا موش‌ها از زباله‌های انسانی تغذیه می‌کنند و خود ناقل بسیاری از بیماری‌های گوناگون دیگر هستند که ممکن است گربه‌ها را ناقل کرده و چون تماس انسان با گربه بیشتر از موش است، در این صورت انسان راحت‌تر در معرض بیماری‌های جدید قرار می‌گیرد. در عین حال روش‌های مناسب‌تری مثل عقیم‌سازی وجود دارد.

۵ غذا رسانی به گربه‌ها در کنار سطل‌های زباله

قرار دادن غذای گربه‌ها در یک مکان مشخص مثل سطل‌های زباله که محیطی به شدت آلوده است،

گرهه مادر در دسترس شما نیست، بهترین راه حل افزودن ماست پروبیوتیک یا کمی آنزیم لاکتاز برای خنثی‌سازی اثر لاکتوز شیر است. همچنین دقت کنید برای تغذیه بچه‌گره‌های تازه متولدشده که مادر خود را از دست داده‌اند و آغوز مصرف نکرده‌اند، به علت عدم دریافت آنتی‌بادی‌های مورد نیاز سیستم ایمنی آن‌ها به شدت ضعیف است، پس ابتدا دست‌های خود را ضدعفونی کنید و به شیر موردنظر یک قاشق سوپ‌خوری روغن ذرت، سه زرده تخم‌مرغ سالم و سه قطره مولتی ویتامین اضافه کنید

• درمان خودسرانه گرهه بیمار بدون نظارت دامپزشک

زمانی که در گرهه‌ها علائم بیماری مثل عفونت و ترشحات چشمی و دهانی را مشاهده می‌کنید، از استفاده خودسرانه از داروهای انسانی برای درمان و کنترل بیماری در گرهه بیمار بپرهیزید، چرا که اغلب داروهای انسانی مثل مسکن‌ها یا قرص‌های سرماخوردگی که دارای استامینوفن یا ایبوپروفن هستند، در گرهه‌ها ایجاد مسمومیت کرده و کشنده است. استامینوفن به عنوان یک داروی تب‌بر و ضد درد، برای استفاده در بیماری‌های انسانی به اشکال مختلف موجود است. هنگامی که برای کنترل تب یا درد در گرهه، این فرآورده مورد استفاده قرار می‌گیرد، گرهه تا حدود زیادی به اثرات سمی استامینوفن حساسیت نشان می‌دهد و در بسیاری از موارد سبب مشکلات تنفسی، استفراغ، ادم صورت و پنجه‌ها و در موارد شدید منجر به مرگ می‌شود. همین‌طور استفاده از قطره‌های چشمی بدون تشخیص دامپزشک، برای کنترل عفونت‌های چشمی در گرهه‌ها، می‌تواند سبب کور شدن آن‌ها شود، چراکه بسیاری از عفونت‌های چشمی علل داخلی داشته و با نابودی عامل پاتوژن در داخل بدن عفونت به خودی خود خوب می‌شود. نکته مهم دیگر این است که به هیچ عنوان به طور خودسرانه از آنتی‌بیوتیک‌ها برای درمان گرهه بیمار استفاده نکنید، چراکه اگر نوع آنتی‌بیوتیک یا طول دوره لازم برای درمان اشتباه تشخیص داده شود یا اصلاً احتیاجی به استفاده از آنتی‌بیوتیک نباشد اما بی دلیل به کار برده شود، می‌تواند سبب بروز مقاومت میکروبی شده و در درازمدت یک آنتی‌بیوتیک مشخص را بر عوامل پاتوژن بی‌اثر کند؛ و مقاومت میکروبی مسئله و چالشی مهم و خطرناک برای بهداشت عمومی جامعه است.

سخن پایانی

آگاهی مقدمه کنار گذاشتن ترس‌ها و باورهای است که از کودکی به همراه ماست و حتی اگر یک نفر آگاه شود، می‌تواند جامعه نسل فردای خود را آگاه کند؛ بنابراین افزایش شناخت نسبت به تأمین سلامت یک حیوان و ارتباط مؤثر و یاری‌دهنده با آن‌ها، سلامت جامعه انسانی را بهبود می‌بخشد و ما را یاری می‌دهد تا فرزندان آگاه‌تر تربیت کنیم.

منابع

- ۱- عزیزیان، مصطفی. (۱۳۹۵). مقاومت میکروبی در دام و چالش‌های بهداشتی. تهران: انتشارات جهاد دانشگاهی تهران، ۳۱ و ۳۲.
- ۲- مصلی‌نژاد، بهمن و همکاران. (۱۳۸۶). گزارش درمانگاهی سه مورد مسمومیت ناشی از استامینوفن (Acetaminophen) در گرهه‌های ارجاعی به بیمارستان دامپزشکی اهواز، در: کنگره فیزیولوژی و فارماکولوژی ایران.

سبب می‌شود تا همیشه سطل‌های زباله تبدیل به مکانی برای عبور و مرور گرهه‌ها از محله‌های مختلف شود. همین امر باعث بدل شدن سطل‌های زباله به محیطی مناسب برای اجتماع هزاران عامل بیماری‌زای مختلف می‌شود و گرهه‌ها با رفتن به مکان‌های مختلف عوامل جدید بیماری‌زا را با خود حمل کرده و به حیوانات دیگر منتقل می‌کنند. بهترین راه حل برای غذا رسانی به گرهه‌ها این است که غذا را در ظرفی تمیز و در محیطی دور از سطل زباله قرار دهیم که این کار در درازمدت سبب دور شدن گرهه‌ها از سطل‌های زباله می‌شود.

• تغذیه گرهه‌ها با گوشت ماهی، استخوان مرغ، استخوان ماهی، چربی مرغ

درست است که گوشت ماهی منبع مناسبی برای تأمین پروتئین مورد نیاز گرهه است اما این را در نظر داشته باشید که گوشت ماهی حاوی آنزیم‌هایی است که سبب تخریب ویتامین B در دستگاه گوارش گرهه شده و منجر به بروز مشکلات سیستم عصبی، تشنج و کما می‌شود. مصرف مکرر بافت چربی مرغ نیز سبب آسیب دیدن دستگاه گوارش می‌شود. استخوان مرغ و ماهی نیز می‌تواند سبب انسداد مجاری تنفسی و مجاری گوارشی شود. مناسب‌ترین غذا برای گرهه گوشت یا مرغ پخته‌شده بدون استخوان و همین‌طور تخم‌مرغ

پخته شده است، همچنین بدن گرهه نیاز به فیبر دارد که می‌تواند آن را از هویج یا کدوی پخته دریافت کند.

* گرهه‌ها ماست نمی‌خورند

ماست کم‌چرب از جمله غذاهایی هست که برای تغذیه گرهه‌ها مناسب بوده و پیشنهاد می‌شود، گرهه‌ها نه تنها طعم ماست را دوست دارند، بلکه مصرف آن برای سلامت گرهه بسیار مفید است، چراکه سبب بهبود عملکرد سیستم ایمنی، هضم آسان غذاهای دیگر، کمک به درمان اسهال بچه‌گره‌ها و افزایش توانایی هضم باکتری مفیدی به اسم پروبیوتیکز می‌شود. البته به این نکته دقت کند که ماست نباید طعم دار باشد.

* تغذیه بچه‌گره‌ها با شیر گاو

یکی از رفتارهایی که افراد برای کمک‌رسانی به بچه‌گره‌های با مادر یا یتیم انجام می‌دهند تغذیه آن‌ها با شیر گاو است، اما شیر گاو حاوی لاکتوز بوده و دستگاه گوارش بچه‌گره آنزیم تجزیه‌کننده لاکتوز را ندارد، در نتیجه بچه‌گره اسهال می‌شود؛ اما اگر قصد تغذیه بچه‌گره با شیر گاو را دارید و مواد جایگزین شیر

بچه‌گره‌ها